

متن پرسش

سلام و عرض ادب و احترام خدمت استاد معظم (ادام الله ظلّه و زید فی توفیقاته)؛ در خصوص مساله توحید صفاتی از دیدگاه فلسفه، دقیقاً عینیت صفات با ذات به چه معناست؟ آیا می‌توان گفت یعنی صفات از خود ذات می‌جوشد و منشا خارجی ندارد؟ خارج بودن صفات از ذات، دقیقاً به چه معناست و چگونه قابل تصور است؟ آیا در انسان نیز عینیت صفات با ذات قابل تصور است؟ در ملائکه چطور؟ سپاسگزارم توفیقاتان مستدام

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: در «برهان صدیقین» روشن می‌شود که ذات الهی در نسبت با صفاتش، همانند نور بیرنگ است که همه رنگ‌ها در آن‌جا به نور بیرنگ هستند بدون جدایی. و همان‌طور که اگر نور بیرنگ از منشور عبور کند هفت رنگ به ظهور می‌آید، ذات، چون در جایی به ظهور آید که مثلاً مانند گل مظهر اسم و صفت جمال باشد، حال این ذات است که به نور جمال ظاهر شده است. در نفس ناطقه نیز به جهت جامعیت ذاتی‌اش همین‌طور است که در عین حال در هر عضوی به قوایی خاص مثل سامعه یا باصره به ظهور می‌آید ولی در فرشتگان چنین نیست زیرا آن‌ها هرکدام مظهر اسمی از اسمای الهی هستند به همان معنایی که «وَمَا مِنَّا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ». موفق باشید